

תסריטים לעתיד האנושות

ד"ר דוד פסיג בפנית רדיו עם רון נשיאל בתוכניתו השבועית "מעבירים לראשון" 30 ביולי 2005

הפעם, רון, אני רוצה להמליץ על ספר קריאה לשעות המתות של הקיץ הלוהט. בליתי איתו את הטיסה האחרונה שלי ודומני שהוא יעניין הרבה מהמאזינים שלנו. זהו ספר שמסכם 7 תסריטים שונים על עתידו של המין האנושי. מהתסריטים הגרועים ביותר ועד לחיוביים ביותר.

אצל כולנו, מפעם לפעם, עוברת המחשבה: אז מה יהיה הסוף של כל הטירוף הזה שנקרא האדם המודרני. מרביתנו מתהלכים בהרגשה שצורת החיים הזו אין לה עתיד מזהיר. הספר מסכם עבור כל מי שסוגיה זו מציקה לו את כל הדעות הקיימות. והן מאורגנות סביב שבעה תסריטים אפשריים.

הספר נכתב על ידי לא אחר מאשר אחד העורכים של ה-Washington Post ... Joel Garreau. עיתונאי מכובד שערך בשביל הספר מחקר מקיף וראיונות למכביר עם המובילים מבין הוגי הדעות, המדענים ואנשי העסקים שעיסוקיהם נושקים לסוגיה מה תהיה אחריתו או עתידו של המין האנושי.

כותרת הספר אומרת כמעט הכול על מה שכתוב בו: Radical Evolution -- אבולוציה קיצונית.... זהו ניסיון פעם אחת ולתמיד למפות את כל האפשרויות ההגיוניות שעומדות בפני האבולוציה של המין האנושי במאה הקרובה.

הספר בעצם מנסה לתת משמעות לטכנולוגיות החשובות ביותר של המאה ה-21. הוא מנסה לרדת לעומק השלכותיהם של תחומי הדעת שכנראה ישאירו את החותם העמוק ביותר על האנושות במאה הקרובה.

לשם כך Garreau טובע מושג חדש וקליט. המושג הוא GRIN שהוא ראשי תיבות של המילים: גנטיקה, רובוטיקה, אינפורמטיקה, וננו-טכנולוגיה. המיקוד של הסופר אינו בפרטים של הטכנולוגיות אלא כיצד הן עשויות או עלולות להשפיע על כולנו בני האדם.

הנה כמה דוגמאות של תסריטים אפשריים:

בתסריט אחד, הפשוט ביותר, גרו מתאר עקומה נורמאלית של התפתחות המין האנושי, פיזיולוגית וחברתית, במאה הבאה תוך כדי מעלות ומורדות שבסך הכללי מובילים את המין האנושי לעבור מאה מעניינת בה חיי האנשים אמנם משתפרים... אך במידה מדודה ולא קיצונית. עליות ומורדות סבירות ושום דבר לא קיצוני במיוחד... לפי התסריט הזה

בתסריט אחר לו הוא קורא תסריט הסינגולאריות, מתואר עתידו של המין האנושי בקווים של התפתחות בלי מעצורים. לפי התסריט הזה, בסביבות שנת 2030, בגלל טכנולוגיות ה-GRIN תתרחש לידתה של אינטליגנציה גבוהה ומשוכללת יותר מזו של המין האנושי כיום. זו תתחיל להתפתח בקצב ובכיוונים שבלתי אפשרי כיום לדמיין. בסופו של דבר היא תגבר ותתעלה מעל תבונתו של המין האנושי כפי שאנו מכירים אותו זה כמה אלפי שנים. זו יכולה להיות אינטליגנציה שהיא אינטגרציה בין החומר הביולוגי שלנו ומחשבים שנפתח.

בתסריט אוטופי שונה אותו הוא מכנה התסריט השמימי, מתוארים חיים אוטופיים שהמין האנושי יוכל להשיג לקראת סוף המאה. לפי התסריט הזה המין האנושי ידביר את המחלות ויכניע את הבערות והעוני תוך כדי שהוא מתפנה לעסוק באסתטיקה ובחיים בעלי משמעות וספיריטואליות... בקיצור אחרית הימים לפי מושגי חז"ל. ויש כמובן גם את התסריט של גיהנום. אחד הדוברים הבולטים שלו הוא לא אחר מאשר ביל ג'וי, ממקימי SUN וטכנולוג ידוע. בתסריט הזה ההתפתחויות בגנטיקה ובנו-טכנולוגיה מובילות את האדם לעשות טעויות שנובעות מיוהרה אשר תבאנה אותו בסופו של דבר תוך לא יותר ממאה שנה להכחדה עצמית.

המעניין הוא שלתסריט הזה מצטרפים חבורה גדולה של ידועי שם: החל מ-Francis Fukuyama ועד ל-Leon Kass יועצו של הנשיא בוש לביואתיקה.

אבל התסריט שהכי אהבתי הוא התסריט הבא. Garreau מכנה אותו תסריט ההישרדות. התסריט הוא פשוט שיר הלל לתבונה הלא מתוחכמת של האדם הפשוט. בתסריט הזה האדם מן השורה מתעלה מעל כל האליטות ובעלי הממון החוכמולוגים, שמתפתים לקנות כל הבטחה שהמדענים, ובעלי השררה מבטיחים להם ושורדים את תופעות הלוואי של ההבטחות על אריכות ימים ונעורים נצחיים... שורדים את ההבטחות על חיי נוחות בעזרת טכנולוגיה... את ההבטחות על חיי יופי ובריאות מושלמים, ועוד כאלה דברים שטכנולוגיות ה-GRIN יזמנו. ההמון, בניגוד לאליטות, מצליח בזהירות ובחכמת חיים אוטנטית להטמיע או לנטוש טכנולוגיות בזמן כדי לא להיפגע פגיעה אנושה מתופעות הלוואי שלהן ובסופו של דבר מצליח לצלוח את העתיד טוב יותר ממדענים, סלבריטיס, בעלי ממון ומחזיקי שררה. ההמונים לפי התסריט הזה, ישתמשו בטכנולוגיות במידה נאותה וישאירו מרווח גדול לטעויות שלא יסחפו את חייהם שאולה. בקיצור שיר הלל לאדם מן היישוב וחוכמת החיים של הקסבה...